Sadržaj

Predgovor 3
1. POJAM MAKROEKONOMIJE 4
1.1. Klasična makroekonomija 9
2. PRIVREDNI RAST I NIVOI 11
ORGANIZOVANOSTI PRIVREDE 11
2.1. Opšta privredna ravnoteža 12
2.2. Privredni rast 17
2.3. Rast i komplementarni inputi 17
2.4. Ljudski kapital 19
2.5. Infrastruktura 20
2.6. Znanje i patenti 21
2.6.1. Znanje kao javno dobro 21
2.6.2. Patenti 21
2.6.3. Tehničke inovacije 22
2.7. Rast i privredno okruženje 23
2.7.1. Svojinska prava 23
2.7.2. Stabilno privredno okruženje 24
2.7.3. Otvorenost razmene 25
2.7.4. Zdravstvo 25
2.8. Demokratija i rast 26
2.9. Nejednakost i rast 26
2.10. Osnovni faktori rasta društvenog proizvoda 27
2.10.1. Složenost i brojnost faktora privrednog rasta 27
2.10.2. Neposredni faktori privrednog rasta 30
2.10.3. Posredni faktori privrednog rasta 30
3. SISTEMI 32
3.1. Osnovi opšte teorije sistema 32
3.2. Teorija sistema 33
3.3. Elementi sistema 36
3.4. Veze sistema 37
3.5. Funkcionisanje sistema 38

3.6. Klasifikacija sistema 39
3.7. Metodološka osnova teorije sistema 43
3.8. Stabilnost sistema 46
3.8.1. Uvodni pojmovi 46
3.8.2. Osnovne karakteristike procesa stabilizacije i destabilizacije velikog ekonomskog sistema 48
3.9. Optimalnost sistema 51
3.9.1. Uvodni pojmovi 51
3.9.2. Sistemski pristup privrednom razvoju 52
3.9.3. Osnovne karakteristike velikog društvenog i velikog ekonomskog sistema 53
3.9.4. Osnovne karakteristike približavanja i udaljavanja stanju optimalnosti velikog ekonomskog sistema 56
3.10. Odnos celine i delova 58
3.11. Sistem i okruženje 63
4. OSNOVNE AGREGATNE MAKROEKONOMSKE VELIČINE 65
4.1. Društveni bruto proizvod, društveni proizvod i nacionalni dohodak 65
4.2. Analitička upotreba agregatnih izraza proizvodnje 67
4.3. Nominalni i realni društveni proizvod 69
4.4. Merenje vrednosti ekonomske aktivnosti: Bruto domaći proizvod 71
4.4.1. Stokovi i tokovi 72
4.4.2. Pravila za izračunavanje BDP-a 73
4.4.3. Odnos realnog BDP-a i nominalnog BDP-a 77
4.4.4. Deflator BDP-a 79
4.4.5. Lančano merenje vrednosti realnog BDP-a 80
4.4.6. Dva aritmetička izraza za merenje procentualnih promena 82
4.4.7. Komponente trošenja 83
4.4.8. Ostale mere dohotka 84
4.5. Novac, kamata i dohodak 88
4.6. Uspon monetarizma 89

4.7. Nova klasična ekonomija i novi pravci kejnzijanizma 90
5. PODELA NACIONALNOG DOHOTKA 92
5.2. Potrošnja 94
5.3. Investicije 95
5.4.. Javne nabavke 97
5.5. Mnoštvo različitih kamatnih stopa 98
6. MATERIJALNI USLOVI I PRETPOSTAVKE 100
6.1. Stepen razvijenosti privrede 100
6.2. Uslovljenost privrednog razvoja veličinom zemlje i stanovništva 107
6.3. Obim i struktura proizvodnih faktora 111
6.3.1. Jedinstvo i komplementarnost proizvodnih faktora 111
6.4. Stanovništvo i radna snaga kao faktor privrednog razvoja 114
6.4.1. Neke teorijske napomene pri razmatranju stanovništva 114
7. FUNKCIJA PROIZVODNJE 118
7.1. Kob-Daglasova (Cobb – Douglas) funkcija proizvodnje 118
8. PONUDA ROBA I USLUGA 121
8.1. Šta dovodi ponudu roba i usluga i tražnju za njima u ravnotežu? 121
9. POTROŠNJA I INVESTICIJE 122
9.1. Potencijalni društveni proizvod 123
9.2. Potrošnja kao komponenta društvenog proizvoda 124
9.3. Odlučivanje o potrošnji 126
9.3.1. Uloga kamatne stope 127
9.3.2. Uticaj životnog ciklusa 128
9.3.3. Uticaj stalnog dohotka 129
9.4. Investicije kao komponenta društvenog proizvoda... 131
9.5. Ravnoteža na tržištu roba i usluga 133
10. PRIVREDNI RAST I MEĐUSOBNI ODNOS INVESTICIJA I POTROŠNJE 138

10.1. Opšte napomene o optimizaciji privrednog rasta.... 138
10.2. Vremenski horizont posmatranja 141
10.3. Problem optimalnih proporcija između investicija i potrošnje 144
10.4. Granice ubrzanja stope rasta i stope investicija 145
11. TEHNIČKI PROGRES I PRIVREDNI RAST 146
11.1. Pojam tehničkog progresa 146
11.2. Tehnički progres i tipovi privrednog razvoja..... 149
11.3. Osnovne karakteristike savremenog naučno-tehničkog progresa 151
12. AKUMULACIJA I INVESTICIJE 156
12.1. Akumulacija i privredni razvoj 156
12.2. Sistemski pristup odnosa akumulacije i privrednog razvoja 157
12.3. Akumulacija – potrošnja i privredni rast..... 162
12.4. Odnos akumulacije i potrošnje u svetlu optimizacije velikog ekonomskog sistema 166
13. INVESTICIJE I INVESTICIONA POLITIKA 169
13.1. Pojam i vrste investicija 169
13.2. Teorijski pristup izboru globalne strukture investicija 171
14. RAVNOTEŽA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA 184
14.1. Ravnoteža na finansijskim tržištima: 184
Ponuda zajmovnih sredstava i tražnja za njima 184
14.2. Promene u štednji: Efekti fiskalne politike 186
14.3. Novac i inflacija 186
15. FUNKCIJA NOVCA U TRŽIŠNOJ PRIVREDI 189
15.1. Definisanje novca..... 189
15.2. Pojava novca 191
15.3. Razvoj novca kroz istoriju 192
15.4. Geneza novca 194
15.5. Funkcije novca u tržišnoj privredi 195
15.6. Novac kao sredstvo razmene (prometno sredstvo) . 196
15.7. Novac kao mera vrednosti..... 197

15.8. Novac kao platežno sredstvo 197
15.9. Novac kao blago 198
15.10. Novac kao svetski novac 198
15.11. Novac kao konzervator vrednosti 199
15.12. Novac kao predstavnik solventnosti i likvidnosti . 199
15.13. Novac kao garant slobode konzuma 200
15.14. Šta je novac? 201
15.15. Funkcije novca 201
15.16. Vrste novca 202
15.17. Kako se meri količina novca 203
15.17.1. Merenje novca 205
15.18. Kvantitativna teorija novca 205
15.19. Transakcije i kvantitativna jednačina 206
15.20. Funkcija tražnje za novcem i kvantitativna jednačina 208
15.20.1. Dve realne kamatne stope: ex ante (unapred) i ex post (unazad) 209
15.20.2. Nominalna komatna stopa i tražnja novca 210
15.20.3. Troškovi čuvanja novca 211
15.20.4. Budući novac i tekuće cene 212
15.20.5. Društveni troškovi inflacije 212
15.20.6. Laički pristup i klasičan odgovor 212
15.21. Hiperinflacija 213
15.21.1 Troškovi hiperinflacije 213
16. MERENJE TROŠKOVA ŽIVOTA: POTROŠAČKI INDEKS CENA 215
16.1. Cena korpe roba 215
16.2. CPI u odnosu na deflator BDP-a 216
16.3. Kretanje inflacije i stope zaposlenosti 217
17. CENTRALNA BANKA 218
17.1. Status, organizacija i upravljanje centralnom bankom 220
17.2. Funkcije centralne banke 222
17.3. Komponente koje određuju ponudu novca 234

17.4. Evropska centralna banka (ECB) 236
18. UPRAVLJANJE RAZVOJEM – PLANIRANJE U PREDUZEĆU 240
18.1. Značaj i mesto planiranja u poslovanju preduzeća .240
18.2. Karakteristike i načela planiranja 241
18.3. Misija, vizija, ciljevi i planiranje 243
18.3.1. Misija 243
18.3.2. Vizija 244
18.3.3. Ciljevi 244
18.3.4. Planiranje 246
18.4. Planiranje i predviđanje 247
18.5. Planiranje u svetu (modeli) 248
18.6. Metodologija planiranja 249
18.7. Metodologija planiranja poslovanja 249
18.7.1. Program izrade plana 250
18.7.2. Utvrđivanje nosioca planiranja 250
18.7.3. Predviđanje tražnje 250
18.7.4. Definisanje ciljeva poslovanja i poslovne politike 251
18.7.5. Planiranje elemenata marketinga 251
18.7.6. Planiranje ekonomsko-finansijskih pokazatelja251
18.7.7. Alternativne strategije 252
18.7.8. Zadaci nosilaca plana 252
18.7.9. Kontrola izvršenja planova 252
18.7.10. Koraci u planiranju 252
18.8. Podela (vrste) planova 253
18.8.1. Vremenski planovi 254
18.8.1.1. Kratkoročni plan 254
18.8.1.2. Srednjoročni plan 255
18.8.1.3. Dugoročni plan 256
18.9. Ukupni plan poslovanja i pojedinačni planovi 257
18.9.1. Plan prodaje 257
18.9.2. Plan proizvodnje 259
18.9.3. Plan investicija (ulaganja) 260

18.9.4. Plan radne snage (kadrova) 261
18.9.4.1. Značaj i ciljevi planiranja kadrova 261
18.9.4.2. Sadržina i postupak planiranja kadrova 262
18.9.4.3. Planiranje veličine sredstava za plate 263
18.9.4.4. Plan obrtnih sredstava 264
18.9.4.5. Plan nabavke 265
18.9.4.6 Plan troškova materijala 266
18.9.4.7. Plan amortizacije 267
18.9.4.8. Planiranje ostalih troškova 267
18.9.4.9. Planiranje ukupnih prihoda (finansijskog rezultata) 268
18.9.5. Planiranje istraživačko-razvojne aktivnosti 269
19. TEORIJA GLOBALIZACIJE 271
19.1. Pojam i nastanak globalizacije 273
19.2. Ekonomska globalizacija 277
19.3. Globalizacija – proces ili projekat 279
19.4. Proces globalizacije 282
19.5. Globalna ekonomija 287
19.6. Multinacionalne/transnacionalne kompanije: prednosti i nedostaci 290
19.7. Uzroci globalizacije 294
19.8. Posledice globalizacije 295
19.9. Predlozi rešenja – GLOBAL GOVERNANCE 297
LITERATURA 301